

TEISINGUMO TEISMO (pirmoji kolegija) SPRENDIMAS

2006 m. spalio 5 d.*

Sujungtose bylose C-290/05 ir C-333/05

dėl 2005 m. kovo 3 d. ir liepos 12 d. *Hajdú-Bihar Megyei Bíróság* ir *Bács-Kiskun Megyei Bíróság* (Vengrija) sprendimais, kuriuos Teisingumo Teismas gavo atitinkamai 2005 m. liepos 19 d. ir rugsėjo 14 d., pagal EB 234 straipsnį pateiktų prašymų priimti prejudicinį sprendimą bylose

Ákos Nádasdi (C-290/05)

prieš

Vám- és Pénzügyőrség Észak-Alföldi Regionális Parancsnoksága,

ir

Ilona Németh (C-333/05)

prieš

Vám- és Pénzügyőrség Dél-Alföldi Regionális Parancsnoksága,

* Proceso kalba: vengrų.

TEISINGUMO TEISMAS (pirmoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas P. Jann, teisėjai N. Colneric (pranešėja), J. N. Cunha Rodrigues, M. Ilešič ir E. Levits,

generalinė advokatė E. Sharpston,
posėdžio sekretorius B. Fülöp, administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2006 m. birželio 1 d. posėdžiui (C-290/05),

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

— A. Nádasdi, atstovaujamo *ügyvéd* Z. Lampé,

— I. Németh, atstovaujamos *ügyvéd* I. Szabados,

— Vengrijos vyriausybės, atstovaujamos P. Gottfried (C-290/05 ir C-333/05) bei R. Somssich ir A. Müller (C-290/05),

— Lenkijos vyriausybės, atstovaujamos J. Pietras,

— Europos Bendrijų Komisijos, atstovaujamos R. Lyal ir K. Riczné-Talabér,

susipažinęs su 2006 m. liepos 13 d. posėdyje pateikta generalinės advokatės išvada,

priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymai priimti prejudicinį sprendimą susiję su EB 23, 25, 28 ir 90 straipsnių bei 1977 m. gegužės 17 d. Šeštosios Tarybos direktyvos dėl valstybių narių apyvartos mokesčių įstatymų derinimo – Bendra pridėtinės vertės mokesčio sistema: vienodas vertinimo pagrindas (OL L 145, p. 1), iš dalies pakeistos 1991 m. gruodžio 16 d. Tarybos direktyva 91/680/EEB (OL L 376, p. 1, toliau – Šeštoji direktyva), 33 straipsnio išaiškinimu.
- 2 Šie klausimai kilo nagrinėjant dvi bylas: A. Nádasdi prieš *Pénzügyórség Észak-Alföldi Regionális Parancsnoksága* (Észak-Alföld regiono mokesčių ir maitų priežiūros tarnyba) ir I. Németh prieš *Vám- és Pénzügyórség Dél-Alföldi Regionális Parancsnoksága* (Dél-Alföld regiono mokesčių ir maitų priežiūros tarnyba) dėl registracijos mokesčio, kuriuo jie buvo apmokestinti Vengrijoje registruojant naudotus automobilius, pirktus Vokietijoje.

Teisinis pagrindas

Bendrijos teisė

3 EB 23 straipsnyje nustatyta:

„1. Bendrija grindžiama visą prekybą prekėmis apimančia muitų sąjunga, kurioje tarp valstybių narių uždraudžiami importo ir eksporto muitai bei visi lygiaverčio poveikio privalomieji mokėjimai, o jų santykiams su trečiosiomis šalimis nustatomas bendrasis muitų tarifas.

2. 25 straipsnio ir šios antraštinės dalies 2 skyriaus nuostatos taikomos valstybių narių kilmės gaminiams, taip pat valstybėse narėse laisvoje apyvartoje esantiems iš trečiųjų šalių įvežtiems gaminiams.“

4 EB 25 straipsnyje numatyta:

„Valstybių narių tarpusavio prekyboje uždraudžiami importo ir eksporto muitai ar lygiaverčio poveikio privalomieji mokėjimai. Šis draudimas galioja ir fiskalinio pobūdžio muitams.“

5 EB 90 straipsnis išdėstytas taip:

„Jokia valstybė narė tiesiogiai ar netiesiogiai neapmokestina kitų valstybių narių gaminių jokiais savo vidaus mokesčiais, didesniais už tuos, kuriais ji tiesiogiai ar netiesiogiai apmokestina panašius vietos gaminius.

Be to, jokia valstybė narė neapmokestina kitų valstybių narių gaminių tokio pobūdžio vidaus mokesčiais, kurie suteiktų netiesioginę apsaugą kitiems gaminiams.“

6 Šeštosios direktyvos 33 straipsnyje nurodyta:

„1. Nepažeidžiant kitų Bendrijos nuostatų, visų pirma, galiojančių Bendrijos nuostatų dėl bendrų procedūrų, susijusių su akcizais apmokestinamų produktų laikymu, gabenimu ir kontrole, šios direktyvos nuostatos nekliudo valstybėms narėms toliau taikyti ar nustatyti mokesčius draudimo sutartims, mokesčius lažyboms ir azartiniams žaidimams, akcizo mokestį, žyminius mokesčius ir apskritai bet kuriuos mokesčius, rinkliavas ar apmokestinimus, kurie negali būti priskirti apyvartos mokesčiams, tačiau su sąlyga, kad minėti mokesčiai, rinkliavos ar mokėjimai nesukuria pasienio formalumų prekyboje tarp valstybių narių.

2. Šioje direktyvoje bet kokia nuoroda į akcizu apmokestinamus produktus reiškia toliau išvardytus produktus, nurodytus šiuo metu galiojančiose Bendrijos nuostatose:

- mineraliniam kurui,
- alkoholiui ir alkoholiniams gėrimams,
- apdorotam tabakui.“

Vengrijos teisės aktai

- 7 2003 m. Registracijos mokesčio įstatyme Nr. CX (a regisztrációs adóról szóló 2003. évi CX. törvény, toliau – Registracijos mokesčio įstatymas) įtvirtinta:

„1 straipsnis

1. Registracijos mokesčiu (toliau – mokestis) apmokestinami visi lengvieji automobiliai arba varikliniai autonameliai (toliau – lengvasis automobilis), skirti eksploatuoti Vengrijos Respublikos teritorijoje (toliau – nacionalinė teritorija).

<...>

2 straipsnis

1. Norint eksploatuoti lengvąjį automobilį, turi būti atlikta pradinė registracija nacionalinėje teritorijoje (automobilio perdirbimo atveju, registruoti reikia dėl šio perdirbimo) ir ši informacija turi būtų įrašyta į registracijos liudijimą <...>

<...>

8. importas: automobilio importas ar kitoks įvežimas į nacionalinę teritoriją iš teritorijos, esančios už Europos Bendrijos ribų (toliau – Bendrija).

<...>

3 straipsnis

<...>

2. Apmokestinamasis asmuo – išskyrus 4 dalyje nustatytą atvejį – tai bet kuris fizinis ar juridinis asmuo ar organizacija, neturinti juridinio asmens statuso, kurie yra teisės akto, patvirtinančio nuosavybės teisių įgijimą, šalis.

<...>

4. Jei lengvasis automobilis importuojamas tam, kad būtų pradėtas eksploatuoti, apmokestinamasis asmuo yra importuotojas.

<...>

6 straipsnis

1. Pareiga sumokėti mokesčių atsiranda:

- a) lengvojo automobilio eksploatavimo nacionalinėje teritorijoje atveju tada, kai įgyjamos nuosavybės teisės,

- b) lengvojo automobilio perdirbimo atveju,— perdirbimo dieną.

<...>

8 straipsnis

1. Mokesčio dydis skirtingų kategorijų lengviesiems automobiliams nustatytas šio įstatymo priede.

2. Lengvojo automobilio perdirbimo atveju, mokétino mokesčio dydis nustatomas tuomet, kai perdirbtas automobilis pradedamas eksploatuoti, ir yra lygus mokesčio, kuris būtų mokamas iki perdirbimo ir kuris mokétinas po jo, skirtumui.

3. Jei gautas skirtumas yra teigiamas, apmokestinamasis asmuo turi sumokėti mokesť kompetentingoms institucijoms.

<...>

13 straipsnis

1. Mokesčių administratorius grąžina mokesť arba pateikus prašymą laiko šią sumą avansu, jei avanso mokétojas išveža automobilį už nacionalinės teritorijos ribų.

<...>

15 straipsnis

Klasifikacija pagal aplinkosaugos reikalavimus atliekama pagal 2003 m. rugpjūčio 30 d. įsigaliojusį reglamento KöHÉM Nr. 6/1990 (IV. 12.) dėl kelių transporto priemonių eksploatavimo ir išlaikymo techninių reikalavimų 5 priedo II punktą.

<...>“

- 8 Registracijos mokesčio įstatymo priede nustatyti skirtingi mokesčio dydžiai, atsižvelgiant į emisijų kiekį, degalų tipą ir variklio darbinį tūrį. Šie dydžiai taikomi pagal nustatytą lentelę ir yra vienodi, nesvarbu, ar registruojamas naujas ar naudotas automobilis.

- 9 Minėto įstatymo 16 straipsnis iš dalies pakeitė 1988 m. Viešųjų kelių eismo įstatymo Nr. I nuostatas (a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény, toliau – Kelių eismo įstatymas).

- 10 Pagal iš dalies pakeisto Kelių eismo įstatymo 5 straipsnio 4 dalį:

„Visi automobiliai turintys kompetentingos užsienio institucijos išduotą leidimą ir registracijos numerį gali naudotis nacionaliniais keliais atitinkamuose teisės aktuose nustatytais sąlygomis.“

- 11 Kelių eismo įstatymo 23 straipsnyje nustatyta:

„1. Automobilis gali būti pradėtas eksploatuoti – atlikus 3 dalyje numatytą apžiūrą – kai savininkas administracinės procedūros metu pateikia įrodymus dėl nuosavybės teisių teisėtumo, dėl automobilių civilinės atsakomybės draudimo ir dėl atitinkamuose teisės aktuose numatyto registracijos mokesčio sumokėjimo.

2. Automobilį leidžiama eksploatuoti, administracijai išdavus registracijos numerį ir registracijos liudijimą bei įrašius į nacionalinį automobilių registrą.

<...>

6. Kai automobilį su užsienio registracijos numeriu ketinama naudoti nacionalinėje teritorijoje, vietinis automobilio naudotojas turi atlikti procedūrą, kuri leidžia pradėti eksploatuoti automobilį ne vėliau kaip per 30 dienų nuo jo įgijimo ar jo įvežimo.“

12 Kelių eismo įstatymo 47 straipsnio t punkte patikslinama „vietinio naudotojo“ sąvoką:

„naudotojas, kuris nuolat ar įprastai gyvena arba turi buveinę Vengrijos Respublikos teritorijoje“.

13 2004 m. vasario 1 d. įsigaliojus Registracijos mokesčio įstatymui, buvo panaikintas 1991 m. Naudojimo mokesčio įstatymas Nr. LXXVIII (a fogyasztási adóról szóló 1991. évi LXXVIII. törvény), kuris nustatė apyvartos mokestį, susijusį su tam tikrų prekių, įskaitant automobilius, kaina, kuri į pagrindinį biudžetą turėjo mokėti minėtų prekių gamintojai arba, jei importuojama, muitų mokėtojai. Pagal Naudojimo mokesčio įstatymo 6 straipsnio 1 dalį šio mokesčio mokėti nereikia, kai į nacionalinę rinką pateikiamos parduoti naudotos prekės, pavyzdžiui, automobiliai.

Pagrindinės bylos ir prejudiciniai klausimai

Byla C-290/05

- 14 2004 m. gegužės 2 d. už 6 000 EUR Vokietijoje nusipirkęs naudotą lengvąjį automobilį, 2004 m. gegužės 13 d. A. Nádasdi padavė *Debreceni Fővármhivatal* (pagrindinė Debrecen muitų tarnyba) prašymą nustatyti registracijos mokesčio dydį.
- 15 2004 m. gegužės 14 d. Sprendimu minėta institucija nustatė 150 000 HUF dydžio mokestį, kurį A. Nádasdi sumokėjo tą pačią dieną. Ta pati institucija išdavė pažymą, kad mokėtojas mokestį sumokėjo, nurodydama datą, t. y. 2004 m. gegužės 14 dieną.
- 16 Vėliau *Vám- és Pénzügyőrség Észak-Alföldi Regionális Parancsnoksága*, naudodamasi savo kontrolės įgaliojimais, 2004 m. lapkričio 11 d. Sprendimu Nr. 8074/2004, iš dalies pakeitė *Debreceni Fővármhivatal* sprendimą, padidindama A. Nádasdi priklausantį sumokėti registracijos mokestį iki 390 000 HUF ir nurodė jam sumokėti 240 000 HUF likutį ne vėliau kaip per 15 dienų, šiam sprendimui tapus galutiniu.
- 17 Pagal sprendime Nr. 8074/2004 nurodytus motyvus registracijos mokestis buvo peržiūrėtas, nes priėmus 2004 m. įstatymą Nr. XII, iš dalies keičiantį 2003 m. Nr. CX Registracijos mokesčio įstatymą (a regisztrációs adóról szóló 2003. évi CX. törvény módosításáról rendelkező 2004. évi XII. törvény), kuris įsigaliojo 2004 m. gegužės 14 d., buvo taikomi nauji tarifai, jei pažyma apie minėto mokesčio sumokėjimą buvo išduota įsigaliojus 2004 m. įstatymui Nr. XII.

18 A. Nádasdi prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teisme pareiškė ieškinį, prašydamas teismo peržiūrėti sprendimą Nr. 8074/2004.

19 Tokiomis sąlygomis *Hajdú-Bihar Megyei Bíróság* nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

- „1. Ar EB 90 straipsnio pirmoji pastraipa leidžia valstybėms narėms išlaikyti mokesčių už naudotus lengvuosius automobilius iš kitų valstybių narių, kurio dydis visiškai nepriklauso nuo automobilio vertės, o nustatomas tik pagal automobilio technines charakteristikas (variklio tipą, variklio darbinį tūrį) ir jo klasifikaciją pagal aplinkos apsaugos reikalavimus?

2. Jei į pirmąjį klausimą būtų atsakyta teigiamai: ar šioje byloje taikomas 2003 m. Registravimo mokesčio įstatymas Nr. CX tiek, kiek jis susijęs su importuotais lengvaisiais naudotais automobiliais, neprieštarauja EB 90 straipsnio pirmajai pastraipai, atsižvelgiant į tai, kad už iki šio įstatymo įsigaliojimo pradėtų eksploatuoti lengvųjų automobilių registravimą mokesčiai neturėjo būti mokamas?“

Byla C-333/05

20 Vokietijoje nusipirkusi naudotą lengvąjį automobilį, I. Németh 2004 m. gruodžio 28 d. *Kecskeméti Fővármhivatal* (pagrindinė Kecskemét muitų tarnyba) pradėjo procedūrą dėl apmokestinimo registracijos mokesčiu. Pagal Transporto, komunikacijų ir statybos ministerijos reglamentą KöHÉM Nr. 6/1990 *Bács-Kiskun Megyei Közlekedési Felügyelet* (Bács-Kiskun regiono eksploatavimo inspekcija) priskyrė automobilį į Nr. 7 aplinkosaugos kategoriją.

21 *Kecskeméti Fővármhivatal* nustatė 390 000 HUF dydžio registracijos mokestį atsižvelgęs į technines ir aplinkosaugos minėto automobilio charakteristikas.

22 I. Németh apskundus šį sprendimą, *Vám- és Péntzügyőrség Dél-Alföldi Regionális Parancsnoksága*, nagrinėdama kaip administracinė apeliacinė institucija, jį patvirtino.

23 Tada I. Németh prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teisme pareiškė ieškinį dėl šio patvirtinančio sprendimo. Ji mano, kad Registravimo mokesčio įstatymas pažeidžia Bendrijos teisę. Iš tiesų šis mokestis iš esmės yra importo muitas, todėl jis yra uždraustas Europos Bendrijoje pagal EB 23 ir 25 straipsnius. Tačiau jei šis mokestis nėra muitas arba lygiaverčio poveikio mokėjimas, jis gali būti laikomas mokesčiu, pažeidžiančiu EB 90–93 straipsnius, arba apyvartos mokesčiu, kurį draudžia Šeštosios direktyvos 33 straipsnis, todėl jis negali būti taikomas.

24 Tokiomis sąlygomis *Bács-Kiskun Megyei Bíróság* nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar toks valstybės narės mokestis kaip Vengrijos registracijos mokestis gali būti laikomas muito mokesčiu arba lygiaverčio poveikio mokėjimu?

2. Jei į pirmąjį klausimą bus atsakyta neigiamai: ar toks valstybės narės mokestis kaip Vengrijos registracijos mokestis, kurio sumokėjimas yra išankstinė sąlyga

lengvųjų automobilių registracijai ir eksploatavimui, gali būti laikomas tam tikru importo muitu?

3. Jei į antrąjį klausimą bus atsakyta neigiamai: ar toks valstybės narės mokestis kaip Vengrijos registracijos mokestis atitinka EB 90 straipsnio arba (Šeštosios) direktyvos <...> 33 straipsnio reikalavimus ar pažeidžia bendras (pridėtinės vertės mokesčio sistemos) nuostatas?

4. Ar toks valstybės narės mokestis kaip Vengrijos registracijos mokestis atitinka šiuo metu galiojančios Bendrijos teisės reikalavimus, jeigu naujų ir naudotų lengvųjų automobilių registracijos mokestis – neatsižvelgiant į automobilių klasifikaciją pagal aplinkos apsaugos reikalavimus – neatspindi naudotų automobilių nuvertėjimo ir visiškai nepriklauso nuo to, kada automobilis pradėtas eksploatuoti ir kiek laiko jau (teisėtai) eksploatuojamas?“

Procesas Teisingumo Teisme

²⁵ Pagal Procedūros reglamento 104 straipsnio 4 dalies antrą sakinį Teisingumo Teismas, susipažinęs su generalinės advokatės nuomone, nusprendė sprendimą byloje C-333/05 priimti be žodinės proceso dalies.

²⁶ Kadangi bylos C-290/05 ir C-333/05 yra susijusios, pagal Procedūros reglamento 43 straipsnį reikia abi bylas sujungti, kad sprendimas būtų priimamas bendrai.

Dėl prašymų priimti prejudicinį sprendimą priimtinumą

Byla C-290/05

27 Vengrijos vyriausybė mano, kad prašymas priimti prejudicinį sprendimą yra nepriimtinas. Pirmiausia ji tvirtina, kad atsakyti į klausimą, ar ieškovas pagrindinėje byloje turėtų būti apmokestintas registracijos mokesčiu pagal naujuosius tarifus, turi atsakyti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas. O tai pagal pobūdį yra vidaus teisės klausimas. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo sprendime nepaaiškinama, kaip prašomas Bendrijos teisės išaiškinimas galėtų turėti įtakos sprendžiant bylą. Pateikti klausimai yra hipotetiniai. Antra, minėta vyriausybė tvirtina, kad prašyme priimti prejudicinį sprendimą nėra pakankamai išsamiai išdėstyti šioje byloje taikomi nacionalinės teisės aktai.

28 Šiuo atžvilgiu primintina, kad EB 234 straipsnyje įtvirtinta procedūra pagrįsta aiškiu nacionalinių teismų ir Teisingumo Teismo funkcijų atskyrimu. Tik bylą nagrinėjantis nacionalinis teismas, kuriam tenka atsakomybė priimti sprendimą, atsižvelgdamas į bylos ypatumus, gali įvertinti tai, ar būtina pateikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą, kad galėtų priimti savo sprendimą, bei Teisingumo Teismui pateikiamų klausimų tinkamumą. Vadinasi, kai prejudiciniai klausimai yra susiję su Bendrijos teisės aiškinimu, Teisingumo Teismas iš esmės turi priimti sprendimą (žr., be kita ko, 2006 m. liepos 11 d. Sprendimo *Chacón Navas*, C-13/05, Rink. p. I-6467, 32 punktą ir ten minėtą teismų praktiką).

29 Tačiau Teisingumo Teismas taip pat nurodė, kad išimtinėmis aplinkybėmis, siekdamas įvertinti, ar byla jam teisinga, jis gali nagrinėti sąlygas, kuriomis nacionalinis teismas tą bylą perdavė. Teisingumo Teismas gali atsisakyti priimti prejudicinį sprendimą dėl jam nacionalinio teismo pateikto klausimo, tik jeigu yra akivaizdu, kad nacionalinio teismo prašymas išaiškinti Bendrijos teisę niekaip

nesusijęs su pagrindinės bylos faktais ar dalyku, kai problema yra hipotetinė arba kai Teisingumo Teismas neturi faktinės ar teisinės informacijos, būtinos naudingai atsakyti į pateiktus klausimus (minėto sprendimo *Chacón Navas* 33 punktą ir ten minėta teismų praktika).

30 Atsižvelgiant į būtinybę nacionaliniam teismui pateikti naudingą Bendrijos teisės išaiškinimą, reikia, kad pastarasis apibrėžtų pateikiamų klausimų faktines ir teisines aplinkybes, arba bent paaiškintų šiuos klausimus pagrindžiančiais faktines prielaidas (žr. 2003 m. rugsėjo 11 d. Sprendimo *Altair Chimica*, C-207/01, Rink. p. I-8875, 24 punktą ir 2005 m. balandžio 12 d. Sprendimo *Keller*, C-145/03, Rink. p. I-2529, 29 punktą).

31 Šiuo atveju, reikia konstatuoti, kad Teisingumo Teismas turi pakankamai informacijos, kad galėtų naudingai atsakyti į prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo užduotus klausimus, nesant reikalo prašyti išsamesnės informacijos dėl pagrindinėje byloje taikomų nacionalinės teisės aktų.

32 Kalbant apie priežastis, dėl kurių pateikti klausimai, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas teigia, kad nors A. Nádasi netvirtino, jog Registracijos mokesčio įstatymas pažeidžia Bendrijos teisę, jis mano, kad naudotų automobilių importo atveju, Bendrijos teisę reikia taikyti savo iniciatyva. Iš paaiškinimo išplaukia, kad minėtas teismas siekia peržiūrėti sprendimo Nr. 8074/2004, minimo pagrindinėje byloje, teisėtumą Bendrijos teisės atžvilgiu. Tad negalima tvirtinti, kad pateikti klausimai yra hipotetinio pobūdžio.

33 Todėl, reikia konstatuoti, kad prašymas priimti prejudicinį sprendimą yra priimtinas.

Byla C-333/05

- 34 Vengrijos vyriausybė suabejojo dėl antrojo–ketvirtojo klausimų priimtinumą, remdamasi aplinkybe, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nenurodė teisinių ir faktinių motyvų, kodėl jis mano esant būtina pateikti šiuos klausimus Teisingumo Teismui.
- 35 Vis dėlto, minėtas teismas teigia, kad jei Teisingumo Teismas atsakys teigiamai į ieškovės pagrindinėje byloje iškeltus klausimus, jis galės patenkinti jos prašymą, o priešingu atveju, jis turės jį atmesti.
- 36 Vengrijos vyriausybės abejonės yra nepagrįstos, todėl prašymą priimti prejudicinį sprendimą reikia laikyti priimtiniu.

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl pirmojo ir antrojo klausimų byloje C-333/05

- 37 Pirmuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės klausia, ar Registracijos mokesčio įstatyme nurodytas mokestis yra importo muitas arba lygiavėrcio poveikio mokėjimas EB 23 ir 25 straipsnių prasme. Antrasis klausimas turi būti suprantamas taip, kad minėtas teismas nori sužinoti, ar šis mokestis yra šiomis nuostatomis draudžiamas importo mokestis. Taigi šiame klausime iškelta tokia pati problema kaip Teisingumo Teismui pateiktame pirmajame klausime. Iš tiesų, importo mokestis minėtų nuostatų prasme priklauso lygiavėrcio poveikio mokėjimų kategorijai.

- 38 Tiesiogine žodžio prasme, registracijos mokestis nėra muitas.
- 39 Atsakant į klausimą, ar jį apima lygiaverčio poveikio mokėjimo sąvoka, iš nusistovėjusios Teisingumo Teismo praktikos matyti kad, bet kokia vienašališkai taikoma pinigine prievole, nepaisant jos pavadinimo ir taikymo būdo, kuria apmokestinamos prekės dėl to, kad jos kerta sieną, ir kuri nėra muitas tiesiogine žodžio prasme, yra lygiaverčio poveikio mokėjimas EB 23 ir 25 straipsnių prasme (žr., be kita ko, 1997 m. liepos 17 d. Sprendimo *Haahr Petroleum*, C-90/94, Rink. p. I-4085, 20 punktą ir 1998 m. balandžio 2 d. Sprendimo *Outokumpu*, C-213/96, Rink. p. I-1777, 20 punktą).
- 40 Registracijos mokesčio įstatymu įtvirtintu mokesčiu apmokestinama ne dėl to, kad kertama jį nustačiusios valstybės narės siena, bet jis renkamas registruojant automobilį šios valstybės teritorijoje norint jį eksploatuoti.
- 41 Toks mokestis priklauso bendrajai vidaus mokesčių, taikomų prekėms, sistemai, todėl jis turi būti nagrinėjamas atsižvelgiant į EB 90 straipsnį.
- 42 Todėl į byloje C-333/05 pateiktus pirmąjį ir antrąjį klausimus reikia atsakyti, kad Registracijos mokesčio įstatymu įtvirtintas mokestis, kuris taikomas lengviesiems automobiliams ne dėl to, kad jie kirto sieną, nėra importo muitas ar lygiaverčio poveikio mokėjimas EB 23 ir 25 straipsnių prasme.

Dėl byloje C-290/05 pateiktų klausimų ir dėl pirmos trečiojo klausimo dalies bei dėl ketvirtojo klausimo byloje C-333/05

- 43 Šiais klausimais prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės klausia, ar EB 90 straipsnio pirmąją pastraipą reikia aiškinti taip, kad ji draudžia Registracijos mokesčio įstatyme nustatytą mokestį.
- 44 Juose pabrėžiama, kad toks mokestis nebuvo renkamas už iki minėto įstatymo įsigaliojimo Vengrijoje pradėtus eksploatuoti automobilius (antrasis klausimas byloje C-290/05), kad šis mokestis visiškai nepriklauso nuo automobilio vertės, nes jo suma nustatoma remiantis tik jų techniniais charakteristikomis (variklio tipas ir darbinis tūris) bei jų klasifikacija pagal aplinkosaugos reikalavimus (pirmasis klausimas byloje C-290/05), ir kad ši suma visiškai neatspindi naudotų automobilių nuvertėjimo bei visiškai nepriklauso nuo automobilio eksploatavimo trukmės (ketvirtasis klausimas byloje C-333/05).
- 45 Teisingumo Teismas jau nusprendė, kad EB 90 straipsnis EB sutarties sistemoje papildoma nuostata, susijusias su muitų ir jiems lygiavėrcio poveikio mokėjimų panaikinimu. Šios nuostatos tikslas – užtikrinti laisvą prekių judėjimą tarp valstybių narių įprastomis konkurencijos sąlygomis, panaikinant bet kokią apsaugos formą, galinčią atsirasti iš kitų valstybių narių kilusioms prekėms pritaikius diskriminacinius vidaus mokesčius (2006 m. liepos 15 d. Sprendimo *Air Liquide Industries Belgium*, C-393/04 ir C-41/05, Rink. p. I-5293, 55 punktą ir ten nurodyta teismų praktiką).
- 46 Importuotų naudotų automobilių atveju, Teisingumo Teismas taip pat nusprendė, kad EB 90 straipsnis siekia užtikrinti visišką vidaus mokesčių neutralumą konkurencijos tarp jau esančių nacionalinėje rinkoje prekių ir importuotų prekių atžvilgiu (žr. Sprendimo *Weigel*, C-387/01, Rink. p. I-4981, 66 punktą ir ten nurodytą teismų praktiką).

- 47 Pagal nusistovėjusią Teisingumo Teismo praktiką, EB 90 straipsnio pirmoji pastraipa pažeidžiama tada, kai už importuotas prekes renkamas mokestis ir už panašias vietas prekes renkamas mokestis apskaičiuojami skirtingai ir pagal skirtingas taisykles ir dėl to, nors ir retais atvejais, importuota prekė apmokestinama didesniu mokesčiu (žr. minėto sprendimo *Weigel*, 67 punktą ir ten nurodytą teismų praktiką). Vis dėlto, nors tiesioginės diskriminacijos sąlygos nėra tenkinamos, mokestis gali būti netiesiogiai diskriminuojantis dėl savo pasekmių.
- 48 Siekiant užtikrinti vidaus mokesčių neutralumą konkurencijos tarp naudotų automobilių jau esančių nacionalinėje rinkoje ir panašių importuotų automobilių atžvilgiu, reikia palyginti, registracijos mokesčio, taikomo iš kitos nei Vengrijos Respublika valstybės narės neseniai importuotiems automobiliams, pasekmes ir registracijos mokesčio, taikomo Vengrijoje registruotiems panašioms naudotiems automobiliams, kurie jau buvo apmokestinami tuo pačiu mokesčiu, likučio pasekmes.
- 49 Palyginimas su naudotais automobiliais, pradėtai eksploatuoti Vengrijoje iki Registracijos mokesčio įstatymo įsigaliojimo nėra reikalingas. EB 90 straipsniu nesiekama uždrausti valstybėms narėms įvesti naujus mokesčius ar iš dalies keisti egzistuojančių mokesčių tarifus arba bazę.
- 50 Iš to, kas pirmiau pasakyta, seka, kad Vengrijos vyriausybės nurodytas faktas, jog į tam tikrų automobilių, anksčiau užregistruotų Vengrijoje, prekinę vertę įskaičiuotas vartojimo mokesčio likutis, yra taip pat nesvarbus.
- 51 Kalbant apie kriterijus, kurie gali būti naudojami apskaičiuojant mokestį, reikia prisiminti, kad šiuo metu galiojanti Bendrijos teisė neriboja kiekvienos valstybės narės laisvės nustatyti mokesčių sistemą, diferencijuojančią tam tikras, taip pat

panašias EB 90 straipsnio pirmosios pastraipos prasme, prekes, atsižvelgiant į objektyvius kriterijus, pavyzdžiui, naudojamas žaliavas arba taikomą gamybos procesą. Tačiau ši diferenciacija suderinama su Bendrijos teise tik tada, jei ja siekiama tikslų, kurie taip pat suderinami su Sutarties ir antrinės teisės reikalavimais, ir jei išsamiomis taisyklėmis siekiama išvengti bet kokios, tiesioginės ar netiesioginės diskriminacijos importo iš kitų valstybių narių atžvilgiu, arba konkurencinių vietos prekių apsaugos (minėto Sprendimo *Outokumpu* 30 punktą).

- 52 Kriterijai, apskaičiuojant registracijos mokestį, kaip antai variklio tipas, darbinis cilindrų tūris ir klasifikacija pagal aplinkosaugos reikalavimus, yra objektyvūs. Todėl jie gali būti naudojami. Priešingai, nereikalaujama, kad mokesčio dydis priklausytų nuo automobilio kainos.
- 53 Tačiau registracijos mokestis neturi būti didesnis kitų valstybių narių kilmės prekėms nei panašioms vietos prekėms.
- 54 Naujas automobilis, už kurį Vengrijoje buvo sumokėtas registracijos mokestis, laikui bėgant praranda dalį savo prekinės vertės. Taigi registracijos mokesčio suma, įtraukta į likusią automobilio vertės dalį, taip pat sumažėja. Kadangi tai naudotas automobilis, jis gali būti parduotas tik už jo pradinės vertės, į kurią įeina registracijos mokesčio likutis, dalį.
- 55 Tačiau iš prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo Teisingumo Teismui perduotų dokumentų aišku, kad tokio paties modelio, senumo, ridos ir kitų tokių pačių duomenų naudotas automobilis, pirktas kitoje valstybėje narėje ir

užregistruotas Vengrijoje, bus apmokestintas 100% tarifo registracijos mokesčiu, taikomu tokios kategorijos automobiliui. Todėl už importuotus naudotus automobilius renkamas didesnis mokestis, nei už panašius naudotus automobilius, jau registruotus Vengrijoje, už kuriuos jau sumokėtas toks pat mokestis.

56 Taigi nepaisant aplinkosauginio registracijos mokesčio tikslo ir pagrindo pobūdžio ir nors jie visiškai nesusiję su prekinė automobilo verte, EB 90 straipsnio pirmoji pastraipa reikalauja atsižvelgti į apmokestinamų automobilių nuvertėjimą, nes šio mokesčio specifiška ta, kad jis surenkamas vienintelį kartą, pirmos automobilio registracijos metu, siekiant naudoti jį atitinkamoje valstybėje narėje ir taip jis yra įskaičiuotas į automobilio vertę.

57 Iš to, kas pirmiau pasakyta, išplaukia, kad į byloje C-290/05 pateiktus klausimus bei į pirmą trečiojo klausimo dalį ir į ketvirtąjį klausimą byloje C-333/05 reikia atsakyti, jog EB 90 straipsnio pirmoji pastraipa turi būti aiškinama taip, kad ji draudžia tokį mokestį, koks nustatytas Registracijos mokesčio įstatyme, tiek, kiek

— juo apmokestinami naudoti automobiliai pradedant juos eksploatuoti valstybės narės teritorijoje ir

— jo dydis apskaičiuojamas remiantis tik techninėmis automobilių charakteristikomis (variklio tipas ir darbinis tūris) bei jų klasifikacija pagal aplinkosaugos reikalavimus, neatsižvelgiant į jų nuvertėjimą, ir todėl, taikant jį iš kitų valstybių narių importuotiems automobiliams, jis viršija minėto mokesčio, įskaičiuoto į panašių naudotų automobilių, jau registruotų valstybėje narėje, į kurią importuojama, likutinę vertę, dydį.

Palyginimas su naudotais automobiliais, pradėtais eksploatuoti nagrinėjamoje valstybėje narėje iki šio mokesčio įvedimo, yra nereikalingas.

Dėl antros trečiojo klausimo dalies byloje C-333/05

58 Pagrindinėje byloje nagrinėjamas registracijos mokestis nėra apyvartos mokestis Šeštosios direktyvos 33 straipsnio prasme. Iš tiesų apyvarta nesudaro jo bazės. Šis mokesčio taikymas taip pat nereikalauja prekybos tarp valstybių narių atveju atlikti formalumų kertant sieną.

59 Taigi šis mokestis nėra draudžiamas Šeštosios direktyvos 33 straipsniu.

60 Taigi į antrą trečiojo klausimo dalį reikia atsakyti, kad Šeštosios direktyvos 33 straipsnis nedraudžia rinkti tokio mokesčio, koks nustatytas Registracijos mokesčio įstatyme, kurio bazė nepriklauso nuo apyvartos ir kurio taikymas nereikalauja prekybos tarp valstybių narių atveju atlikti formalumų kertant sieną.

Dėl šio sprendimo veikimo ribojimo laike

61 Jei šiame svarbiame sprendime būtų nuspręsta, kad Registracijos mokesčio įstatyme nurodytas mokestis nesuderinamas su EB 90 straipsnio pirmąja pastraipa, Vengrijos vyriausybė per posėdį, kuriame buvo nagrinėjama byla C-290/05, paprašė Teisingumo Teismo apriboti sprendimo laikiną veikimą. Rašytinėse pastabose, pateiktose toje pačioje byloje, Lenkijos vyriausybė pareiškė tokį patį pasiūlymą.

- 62 Pagal nusistovėjusią Teisingumo Teismo praktiką, Bendrijos teisės normos išaiškinimas, kurį pateikia Teisingumo Teismas, įgyvendindamas EB 234 straipsniu jam suteiktą teisę, prirėikus paaiškina ir patikslina šios normos prasmę ir turinį, kaip ji turėtų būti suprantama ir taikoma nuo jos įsigaliojimo momento. Iš to darytina išvada, kad taip išaiškintą normą teismas gali ir turi taikyti net teisiniams santykiams, atsiradusiems ir susidariusiems prieš priimant sprendimą, kuriame išnagrinėtas prašymas dėl išaiškinimo, jei yra įvykdytos sąlygos, leidžiančios kompetetingiems teismams pateikti ieškinį, susijusį su minėtos normos taikymu (žr., be kita ko, 1988 m. vasario 2 d. Sprendimo *Blaizot*, C-24/86, Rink. p. 379, 27 punktą; 1995 m. gruodžio 15 d. Sprendimo *Bosman*, C-415/93, Rink. p. I-4921, 141 punktą bei 2006 m. sausio 10 d. Sprendimo *Skov ir Bilka*, C-402/03, Rink. p. I-199, 50 punktą).
- 63 Šiuo klausimu būtina priminti, kad tik išimtiniais atvejais Teisingumo Teismas gali, taikydamas bendrąjį teisinio saugumo principą, kuris yra Bendrijos teisės sistemos dalis, apriboti suinteresuotųjų asmenų galimybę pasinaudoti jo išaiškinta norma, ginčijant sąžiningai nustatytus teisinius santykius. Kad būtų nuspręsta dėl tokio apribojimo, turi būti tenkinami du esminiai kriterijai, t. y. suinteresuotųjų asmenų sąžiningumas ir rimtų pasekmių rizika (žr., be kita ko, 1994 m. rugsėjo 28 d. Sprendimo *Vroege*, C-57/93, Rink. p. I-4541, 21 punktą ir 2000 m. spalio 12 d. Sprendimo *Cooke*, C-372/98, Rink. p. I-8683, 42 punktą bei minėto sprendimo *Skov ir Bilka* 51 punktą).
- 64 Kalbant rimtų pasekmių riziką, Vengrijos vyriausybė per posėdį pateikė 20 mėnesių laikotarpio duomenis, t. y. nuo 2004 m. gegužės 1 d. Vengrijos Respublikai įstojus į Europos Sąjungą iki 2005 m. gruodžio 31 dienos. Per šį laikotarpį į Vengrijos Respublikos teritoriją iš kitų valstybių narių įvežta 81 612 naudotų automobilių. Vengrijos vyriausybė mano, kad visa registracijos mokesčio, surinkto už šiuos automobilius, įplaukų suma sudaro 116 mln. EUR. Ji pripažino, kad grąžinta turi būti ne visa ši suma, o tik papildomą mokestį, taikomą naudotiems automobiliams, atsižvelgiant į jų nuvertėjimą, atitinkanti suma.

- 65 Tačiau minėta vyriausybė pabrėžė administracines tyrimų išlaidas tuo atveju, jei reiktų grąžinti minėtą papildomą mokestį, ir šios išlaidos galbūt būtų didesnės nei visa grąžintina suma, bei pažymi visų asmenų, kuriems gali būti taikomas grąžinimas, identifikacijos sunkumus.
- 66 Posėdyje paaikškėjo, kad nuo 2006 m. sausio 1 d. įvestis registracijos mokesčio sumažinimai, kurie nustatomi pagal tai, kiek mėnesių praėjo tarp pirmos automobilio eksploatacijos ir tarp administracinės procedūros, kuomet sumokamas pats mokestis.
- 67 Šiomis sąlygomis, nagrinėtinas klausimas, ar šiuo atveju egzistuoja rimtų pasekmių rizika, gali būti apribota 2004 m. gegužės 1 d.–2005 m. gruodžio 31 d. laikotarpiu.
- 68 Grąžintina suma nėra tokia didelė, kad pats grąžinimas galėtų sukelti rimtus ekonominius pokyčius, kuriais būtų galima pagrįsti šio sprendimo veikimo ribojimą laike.
- 69 Kalbant apie administracines išlaidas, Bendrijos teisė tik reikalauja, kad valstybės narės grąžintų per dideles gautas sumas pagal nacionalinės teisės normas, remiantis lygiavertiškumo ir veiksmingumo principais (žr. šiuo klausimu, be kita ko, 1998 m. rugsėjo 15 d. Sprendimo *Edis*, C-231/96, Rink. p. I-4951, 19, 20 ir 34 punktus, bei 2004 m. birželio 17 d. Sprendimo *Recheio – Cash & Carry*, C-30/02, Rink. p. I-6051, 17, 18 ir 20 punktus).

- 70 Todėl reikia konstatuoti, kad antroji su rimtomis pasekmėmis susijusi sąlyga neįvykdyta.
- 71 Šiomis aplinkybėmis, nebūtina tikrinti, ar sąlyga, susijusi su suinteresuotųjų asmenų sąžiningumu, yra įvykdyta.
- 72 Iš šių argumentų išplaukia, kad nereikia apriboti šio sprendimo veikimo laike.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 73 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (pirmoji kolegija) nusprendžia:

- 1. 2003 m. Vengrijos automobilių registracijos mokesčio įstatyme Nr. CX nurodytas mokestis (a regisztrációs adóról szóló 2003. évi CX. törvény), kuris taikomas lengviesiems automobiliams ne dėlto, kad jie kirto sieną, nėra importo muitas ar lygiaverčio poveikio mokėjimas EB 23 ir EB 25 straipsnių prasme.**

2. EB 90 straipsnio pirmoji pastraipa turi būti aiškinama taip, kad ji draudžia tokį mokestį, koks nustatytas Registracijos mokesčio įstatyme, tiek, kiek

— juo apmokestinami naudoti automobiliai pradedant juos eksploatuoti valstybės narės teritorijoje ir

— jo dydis apskaičiuojamas remiantis tik techninėmis automobilių charakteristikomis (variklio tipas ir darbinis tūris) bei jų klasifikacija pagal aplinkosaugos reikalavimus, neatsižvelgiant į jų nuvertėjimą, ir todėl, taikant jį iš kitų valstybių narių importuotiems automobiliams, jis viršija minėto mokesčio, įskaičiuoto į panašių naudotų automobilių, jau registruotų valstybėje narėje, į kurią importuojama, likutinę vertę, dydį.

Palyginimas su naudotais automobiliais, pradėtais eksploatuoti nagrinėjamoje valstybėje narėje iki šio mokesčio įvedimo, yra nereikalingas.

3. 1977 m. gegužės 17 d. Šeštosios Tarybos direktyvos dėl valstybių narių apyvartos mokesčių įstatymų derinimo – Bendra pridėtinės vertės mokesčio sistema: vienodas vertinimo pagrindas 33 straipsnis nedraudžia rinkti tokio mokesčio, koks nustatytas Registracijos mokesčio įstatyme, kurio bazė nepriklauso nuo apyvartos ir kurio taikymas nereikalauja prekybos tarp valstybių narių atveju atlikti formalumų kertant sieną.

Parašai.